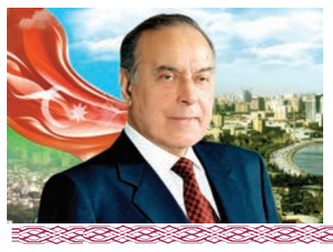

Heydər Əliyev İli 2023

Məni 13 yaşlı Heydərə tapşırdılar

"Azərbaycan" qəzetinin 2013-cü ildə nəşr etdiyi "HEYDƏR ƏLİYEV MƏNİM HƏYATIMDA" ikicildlik kitabından səhifələr

"...30-cu illərin ortalarında Naxçıvan kəndlərində qızların təhsil almasına hələ də imkan yaratmırdılar. Bizim Şahbuz rayonunun Nurs kəndində də hesab edirdilər ki, qız uşağı üçün natamam orta təhsil kifayətdir. Lakin mən oxumaq istəyirdim. Bu arzumu duyan dayım valideynlərimlə uzun müzakirələrdən sonra təhsilimi Naxçıvan Pedaqoji Texnikumunda davam etdirməyə onları razı sala bildi. Beləliklə, 1936-cı ilin yayında sənədlərimi texnikuma vermək üçün dayımla birlikdə Naxçıvan şəhərinə gəldik. Texnikumun qarşısında adam əlindən tərpənmək mümkün deyildi. Növbəyə dayandıqda dayım ortayaşlı bir gənclə həmsöhbət oldu. Adının Həsən olduğunu deyən bu adam Bakıda yaşadığını, indi kiçik qardaşının imtahanı üçün bura gəldiyini dedi və kənarda dayanmış, elə mənlə həmyaşıd olan bir yeniyetməni göstərdi. Bu vaxt imtahan başladı.

İmtahan zamanı həmin yeniyetmə mənlə yanaşı əyləşmişdi və tez-tez "kömək lazımdırmı" - deyə soruşurdu. Mən isə hər dəfə "ehtiyac yoxdur" - cavabını verirdim. İmtahan hər ikimiz üçün müvəffəqiyyətlə bitdi. Çölə çıxanda ikimizi də dayım və onun qardaşı təbrik etdi. Sonra aramızda qısa söhbət oldu.

Dayım bu yeniyetməyə müraciətlə dedi: "Sənin qardaşın Həsənlə biz dost olduq, indi sən də gərək şəhərdə bu qıza göz-qulaq olasan, onu özünə bacı sayasan, Zərqələmi sənə tapşırıram, sənə arxayın oluram. Hə, axı sənin adın nə oldu?"

O, şəstlə cavab verdi: "Dayı, arxayın ol, qızınla heç kimin işi ola bilməz, adım isə Heydərdir..."

1939-cu il, Naxçıvan Pedaqoji Texnikumunun buraxılış qrupu

Müəllim adının şərəfi barədə çox danışılsa da, bu peşənin spesefik çətinlikləri, problemləri bəzən diqqətdən kənar qalır. Müəllim əziyyəti, missiyası isə yalnız tədris prosesi ilə kifayətlənmir. Bu, həm də gənc nəslə həsr edilən minlərlə, on minlərlə məşəqqətli tale yolunda, ömrün dolanbaclarında davam edir. Bu taleyi müharibə illərində, əzablı 50-70-ci illərdə yaşayanların, xüsusən də kənd məktəblərində çalışan müəllimlərin zəhməti isə həqiqətən də ölçüyəgəlməzdir.

Belə zəhmətkeş insanlardandır Zərqələm Əliyeva. Onun mütəxəssis, peşəkar kadr kimi yetişdirdiyi insanların sayı minlərlədir. Onun zəhmətinin nəticələri bu gün ölkəmizin inkişafına töhfə verən onlarla şəxsin vətənkeşlik duyğularına hopub. Zərqələm xanım 40-cı ilin iztirablı müharibə dövrünü də, Naxçıvanın 90-cı illərin ağır blokada şəraitini də eyni əzmlə, fədakarlıqla yaşayıb. 1924-cü ildə dünyaya göz açan bu xanım yaşının artıq 80-i adlamasına baxmayaraq, hələ də fəallığından qalmır, "qocalığa yaxa vermərəm" deyir. Səhhətində ara-sıra problemlər baş qaldıranda isə "yəqin ürəyim vəfasız çıxmayacaq" təsəllisi ilə təskinlik tapır. Mənalı həyat sürən Zərqələm Əliyevanın tale yollarında maraqlı hadisələr, qələmə alınası olaylar yetərincədir. Ancaq bu xanım daha çox 1936-cı ildə bünövrəsi qoyulan xatirələrini yada salmağa xüsusi meyil edir. Həmin il Naxçıvan Pedaqoji Texnikumuna qəbul olunması onun həyatında böyük dönüş yaratdığı kimi, bu təhsil ocağında əldə etdiyi dostluq, yoldaşlıq da daim Zərqələm xanımın qürur, iftixar mənbəyi olmuşdur. Niyə də olmasın?! Axı onun dostluğa başladığı 13 yaşlı yeniyetmə sonradan dünyanın diqqətini və ehtiramını zəkası, qüdrəti ilə fəth edəcək bir şəxs - HEYDƏR ƏLİYEV idi...

❖ ❖ ❖

" ...1936-cı ilin sentyabr ayının 1-də ilk dərsə gəldik. Elə birinci dərs başlamamış Heydər bir qədər utanaraq mənə yaxınlaşdı: "Sənin adın Zərqələmdir də... Yəqin unutmamısan, dayın səni mənə tapşırıb, evdə də qardaşım Həsən mənə deyib ki, o qıza göz-qulaq olarsan. Qardaşım anama da deyib ki, sən şəhərdə qəribsən. Anam da mənə tapşırıb ki, səni evə gətirim, onunla tanış edim. Axı dayına söz vermişik, sənə gərək ailəliklə göz-qulaq olaq"...

Bu sözləri Heydər gülümsünərək söylədi. Onun səsindəki səmimiyyət məndə arxayınçılıq yaratsa da, yaman utandım, axı cəmi 12 yaşım vardı, özü də kənddən təzə gəlmiş bir qız idim. Təşəkkür edərək onun anasına salam göndərdim. Beləliklə, bizim çox möhkəm dostluğumuzun əsası qoyuldu.

Texnikum o zaman indiki Bəhruz Kəngərli muzeyinin binasında yerləşirdi. Qızlara məktəbin həyətindəki yataqxanada yer vermişdilər. Həmin gün dərsdən sonra Heydər bizim yataqxanaya gələrək, şəraitimizlə maraqlandı. Söhbət zamanı gördüm ki, Heydər nə isə sözlü adama oxşayır, nə isə demək istəyir, ancaq çəkinir. Onun nə deyəcəyi

mənim üçün də çox maraqlı olduğundan axırda dözə bilməyib, "ay Heydər, sözlü adama oxşayırsan, deyəsən sözün var", - dedim.

Gülümsünərək, "bilirsən, ay Zərqələm, kənddən şəhərə gələn qızlara dəb düşüb ki, hörüklərini kəssinlər. Sənin də çox qəşəng, uzun hörüklərin var, hayıfdı kəsməssən". Əslində, bu xəbərdarlığı mənə şəhərə gəlməmişdən əvvəl valideynlərim etmişdilər və tapşırmışdılar ki, hörüyümə əl vursam, təhsilimi yarımçıq saxlamalı olacağam. Ancaq zarafatcıl oğlan olan Heydərlə mən də zarafat etmək fikrinə düşdüm: "Yox, ay Heydər, hörüyümü kəsmək istəyirəm".

Bu zaman Heydər səsinə kəskin ton verərək, "unutma ha, dayın səni mənə, bizim ailəyə tapşırıb, saçını kəsməmişdən əvvəl icazə almaq lazımdır, ancaq əvvəlcədən deyirəm ki, mən icazə verməyəcəm", - söylədi. Gülə-gülə, "yaxşı, arxayın ol, hörüyə əl vurmayacağam", - dedim. Belə adam idi Heydər...

Hər ikimiz əlaçı idik. Ancaq onun dünyagörüşü, dərsləri mənimsəmək fərasəti, bacarığı qeyri-adi idi. Təsadüfi deyildi ki, onu tələbə komitəsinə sədr seçmişdik. O, təkcə mənimlə yox, hər kəslə mehriban və səmimi idi. Çalışırdı ki, hər birimizə kömək etsin. Başqasına kömək etməyi, əlindən tutmağı özünün ən böyük xeyirxahlığı sayırdı. Zarafatcıl idi. Məni həmişə "Qələmzər" çağırırdı. İlk gündən müəllimlərin də, tələbələrin də diqqətini heç kəsdə olmayan istedadı ilə özünə çəkmişdi. Hamı onun zəkasına, istedadına heyran qalırdı.

Bizim hərbi rəhbərimiz Akim Abbasov (sonralar general-mayor oldu) idi. O, uşaqları sıraya düzməyi, onlara komanda verməyi həmişə Heydərə tapşırırdı. Heydər hətta bəzən dərslərdə onu əvəz də edirdi. Qabiliyyətindən, nizam-intizamından çox xoşu gəlirdi. Deyirdi ki, Heydər gələcəyin ən böyük hərbçisi, generalı, marşalı olacaq. Lətif Hüseynzadə isə deyirdi ki, "Heydər, sən gələcəyin dahi şəxsiyyətlərindən olacaqsan, hamı səninlə fəxr edəcək". Yəni Heydər Əliyevin böyüklüyü, qeyri-adiliyi elə o vaxt da hamının diqqətini çəkirdi. Yaşından çox müdrik görünürdü, uzaqgörən, yolgöstərən idi.

Heydərdə bənzərsiz rəhbərlik, liderlik xüsusiyyəti vardı. Adi fakt deyim, dərsdən sonra həyətdə oyun oynayanda hamımız deyirdik ki, mən kiminləyəm, yalnız Heydər soruşurdu, kim mənimlədir. Bir dəfə dərsdən sonra tələbə yoldaşlarımız - Şərur uşaqları ilə ordubadlılar dalaşmışdılar. O zaman şərurlular Pirqamış məscidində, ordubadlılar, şahbuzlular isə Şahab məhəlləsindəki məsciddə qalırdılar. Bu hadisəni eşidib hamısını bir yerə yığdı. Onları dünyagörmüş adamtək başa saldı. Dedi ki, siz müəllim olacaqsınız. Gənc nəslə tərbiyə verəcəksiniz, özünüzsə döyüşürsünüz. İnanın, o vaxt Heydər elə danışdı ki, günahı olan da, olmayan da utandığından başını yuxarı qaldırmadı. Heydər çalışırdı ki, biz tələbələr bir ailə kimi səmimi, mehriban olaq".

❖ ❖ ❖

Heydər Əliyevdən, 13 yaşlı uşaqlıq dostunun fərasətindən, istedadından danışdıqca kövrəlir, səsi titrəyir Zərqələm xanımın. Xatirələr xatirələrə calanır, haşiyələri yumorlu hadisələr əvəz edir. Və hər birində də Heydər Əliyev böyüklüyü, aliliyi əks olunub. Özündən yaşlıları, müəllimləri heyran qoyan, 13 yaşında "sən general olacaqsan", "səninlə hamı fəxr edəcək" - proqnozlarını mütəmadi eşidən şəxsiyyətin yeniyetməlik həyatının maraqlı anları isə tükənməzdir...

❖ ❖ ❖

"...Bəzən məni Şahbuza yola salmaq üçün ötürürdü. Hətta dəfələrlə biletimi də alıb. Heydərin xeyirxahlığından danışdıqca qurtarmaz. Bu adam özü varlı ailədən deyildi. Ancaq bütün pullarını dostlarının ehtiyacına xərcləyirdi, belə ürəyi vardı Heydərin! 8 martın təzə bayram olan vaxtları idi. Oğlan uşaqları arasında pul yığırdı və ən çox özü qoyurdu, beləliklə, bizə hədiyyə alırdılar. Xalq oyunlarını yaxşı bilirdi. "Təkməcüt", "qayışa girmə" oynayırdıq, bütün oyunların qalibi də yalnız O idi. Uduzduğumuza görə oyunun qənimətini - kal ərikləri, ona çaqqala deyirdik, götürürdü. Ancaq sonra yenidən bərabər şəkildə aramızda bölürdü. Belə ədalətli, mərhəmətli insan idi Heydər!

Həm də təşkilatçılığı ilə fərqlənirdi. Bir neçə dəfə bizi kollektiv şəkildə teatra apardı. Naxçıvan teatrının böyük simalarından olan İbrahim Həmzəyevlə yaxın münasibətləri var idi. Yadımdan çıxmaz, Cəfər Cabbarlının "1905-ci ildə" tamaşası gedirdi. Bilet tapmaq çətin idi. Yenə də dadımıza Heydər çatdı. Özü də nəinki bütün qrupa bilet tapdı, hətta bu biletləri loja üçün əldə etdi. Heydərə görə Mirzə İbrahimovun "Həyat"ına da lojada baxdıq. Bir dəfə də gəldi ki, bəs böyük bəstəkarımız Üzeyir bəy Hacıbəyli SSRİ xalq deputatı kimi görüşə gəlib, gərək biz də gedək. Görüşdən bir saat əvvəl Heydərin özü zala gedərək bütün qrup üçün yer tutmuşdu.

Evləri texnikuma yaxın idi. Hər dəfə məndən "Anam deyir ki, Həsənin tapşırdığı qızı bizə niyə gətirmirsən? Gəlsin heç olmasa tutun nübarını etsin. Axı niyə utanırsan? Bizə niyə gəlmirsən" - deyə soruşurdu. Mən isə hər dəfə bir bəhanə ilə boyun qaçırırdım. Nə qədər olmasa da 30-cu illər idi...

Ancaq Heydərin ailə üzvlərini tanıyırdım. Anası İzzət xala xanım-xatın, gözəl qadın idi, çadrada gəzirdi, övladlarını da əsl azərbaycanlı, müsəlman kimi, bütün adət-ənənələrə riayət edən insanlar kimi böyüdür, tərbiyələndirirdi. Əlirza kişi sadə, zəhmətkeş, gülərüz, mehriban adam idi. Heydərin bacıları - Suğra və Şəfiqə ilə yaxından tanışlığım vardı. Həmişə oğlan yoldaşlarını yığıb evlərinə aparırdı. Onların həyətində böyük tut ağacı, sərin suyu olan quyuları var idi.

1939-cu ildə texnikumu bitirdik. Son dərsdə Heydər hamımızı bir yerə yığdı, ötən illərin xatirələrini danışdıq, gülüşdük. Heydər dedi ki, harada olsaq da, gərək biri-birimizi unutmayaq, heç olmasa toylara çağıraq. Təyinatla hərəmizi bir yerə göndərdilər. Hər ikimiz Şahbuz rayonuna, mən Nurs, o isə Qışlaq kəndinə düşdük.

Bir müddətdən sonra onunla görüşdük. Heç vaxt narazılıq etməyən Heydər bu dəfə problemlərdən danışdı. Dedi ki, işimi dəyişmək üçün maarif şöbəsinin müdiri Yeseyan məndən rüşvət istəyir, deyir ki, 30 manat verməsən, sənin işinə mane olacam. (1974-cü ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının 50 illiyi ilə bağlı keçirilən tədbirlərdə iştirak edən Heydər Əliyev yerli rəhbərlikdən Yeseyanı xəbər alır, deyirlər ki, hal-hazırda işləyir, ancaq xəstə olduğuna görə tədbirə gələ bilməyib. Heydər Əliyev xeyli gülür və deyir ki, "ermənilərin hamısı qorxaq olur, indi də o, xəstələnməyib, bura qorxduğuna görə gəlməyib. Bilir ki, mənim yaddaşım yaxşıdır, istədiyi rüşvəti unutmamışam". Müstəqillik illərində də Heydər Əliyev bir dəfə rəsmi tədbirdə bu hadisəni yada salmışdı).

Sonra mən ailə həyatı qurdum və ərim Kəlbəcər rayonuna maarif şöbəsinə müdir göndərildiyi üçün Naxçıvanı tərk etdim. 1945-ci ildə yenidən Şahbuza qayıtdıq. Bir qədər sonra rayon mərkəzindəki məktəbdə müəllim kimi fəaliyyətə başladım. Heydər artıq Bakıda idi. Qrup yoldaşlarımla tez-tez görüşürdüm, hamımız üçün Heydərin indi nə işlə məşğul olması, necə yaşaması maraqlı idi. Qohumları deyirdilər ki, Bakıda təhsil alır, işləyir, vəziyyəti yaxşıdır, hörmət qazanıb. Belə xəbərlərə çox sevinirdik, axı Heydər hamımızın güvənc yeri, iftixarımız idi. Sonrakı illərdə artıq dostum Heydər Azərbaycanda tanınmış insana, general Heydər Əliyevə çevrildi. Hər bir uğurunu yalnız mən və digər qrup yoldaşlarımız deyil, bütün Naxçıvan sevinclə izləyirdi.

1969-cu ilin iyul ayı idi. Bir də gördüm ki, qrup yoldaşımız, hazırda xalq yazıçısı olan Hüseyn İbrahimov sevinclə gələrək, "muştuluğumu ver, qardaşını (mehribanlığımıza görə qrupda Heydərlə mənə bacı-qardaş deyirdilər) Azərbaycana rəhbər qoydular". Həyəcandan bilmədim nə edim, sevincdən o qədər ağladım ki...

Heydər Əliyev haqqında müəllimlərimizin dedikləri sözlər tam doğrulurdu. O, Akim Abbasovun söylədiyi kimi general oldu. Lətif Hüseynzadənin dediyi kimi dahi şəxsiyyətə, hamının fəxr etdiyi insana çevrildi.

Mən Heydər Əliyevlə insanların necə fəxr etməsini də, ona nə qədər nifrət olunduğunu da görmüşəm. Bəli, ermənilər bu böyük azərbaycanlının uğurundan çox narahat olurdular və anlayırdılar ki, Heydər Əliyevin yüksəlişi Azərbaycanın yüksəlişidir, buna görə də, artıq ermənilərin fitvası daha keçməz. İşlədiyim Nurs kənd məktəbində həm azərbaycanlı, həm də erməni qrupları vardı. İnanın ki, hər gün Heydər Əliyevin üstündə bizim məktəbdə həm şagirdlər, həm də müəllimlər arasında dava idi. Ermənilər həmişə Heydər Əliyevi tənqid edir, bizsə daim onunla qürrələnirdik. Beləliklə də, sözümüz çəpləşirdi. Təəvvürünüzə gətirin ki, Azərbaycan rəhbərini tanımayan, onu heç görməyən, hansı vəzifədə işləməsindən belə xəbərsiz olan 8-10 yaşlı azərbaycanlı və erməni uşaqları da Heydər Əliyevin üstündə dalaşırdılar.

Heydər Əliyev Moskvaya gedəndən, Siyasi Büroya üzv seçiləndən sonra sevincimdən daha bilmirdim ki, nə edim. Bütün Naxçıvan, Azərbaycan fəxr edirdi öz böyük oğluyla!"

❖ ❖ ❖

Söhbət boyu Zərqələm xanım əlindəki fotonu yerə qoymur, xatirələrini məhz bu şəklə nəzər sala-sala dilə gətirirdi. Hər baxışı yaddaşdan yeni bir hadisəni yada salır. 1939-cu ildə Naxçıvan Pedoqoji Texnikumunu bitirən tələbələrin xatirə şəkli... Heydər Əliyev öz dostlarının, qrup yoldaşlarının əhatəsində də məğrur görünür.

Zərqələm Əliyeva bu fotoşəkli ən qiymətli, əvəzolunmaz yadigar kimi qoruyur, saxlayır. Deyir ki, "Bu şəkilləri ən zəngin xəzinəyə dəyişmərəm. Onlar mənə çox əzizdir".

❖ ❖ ❖

"...Heydər Əliyevi hər dəfə Kremldə, ittifaq rəhbərlərinin əyləşdiyi rəyasət heyətinin ən görkəmli yerində görəndə, şəklinə, soyadına qəzetdə rast gələndə o qədər sevinirdim ki... Heydər Əliyevin adı BAM-dan, Kamçatkadan, Çindən, Afrikadan, Ərəbistandan... daha haralardan gəlmirdi ki?.. Hər yerdə Azərbaycanın adını ucaldırdı. Qorbaçov hakimiyyətə gələndən sonra Heydər Əliyevə olan mənfi münasibəti elə biz də hiss edirdik. Elə bil ermənilərin üzərindən böyük dağ götürülmüşdü, çox sevinirdilər.

Naxçıvanda danışırdılar ki, Azərbaycandan Heydər Əliyevin əleyhinə çoxlu anonim məktub göndərirlər. Sözün düzü, mən buna inanmırdım, axı Heydər Əliyevin əleyhinə nə yazacaqdılar ki? Heydər Əliyev Azərbaycanı yenidən qurdu, millətə təhsil, savad verdi, zəhmətkeşlərin adını ucaltdı, ermənilərə azərbaycanlıların qulu olduğunu sübut etdi - ancaq bunlardan şikayət etmək olardı. Onu da ki ermənilər bacarardı. Amma sonradan biləcəkdik ki, içimizdəki "ermənilər" də az deyilmiş.

1987-ci ilin ortalarında eşitdik ki, Heydər Əliyev xəstələnib. Çox narahat oldum, gecəm-gündüzüm olmadı, əlimiz də ki hara çatırdı... Bir gün qızım Nüşabə həkimin yanında olanda orada Heydər Əliyevin bacısı qızlarını gördüm. Ağlaya-ağlaya dayılarını xəbər aldım. Dedilər ki, infarkt olub, ancaq indi yaxşıdır, işə çıxmağa hazırlaşır. Çox sevindim, ancaq bu sevincim də uzun sürmədi.

Bir gün də eşitdim ki, Heydər Əliyev vəzifələrindən istefa verib. Bu xəbərdən bütün Naxçıvan bir-birinə dəydi. Bir qədər sonra isə erməni işğalının başlanmasından bütün Azərbaycan bir-birinə qarışdı. 1990-cı ilin yayınadək nə gecəmiz oldu, nə gündüzümüz. Blokadanın yaratdığı aclıq, səfalət, amansız soyuq, bir tərəfdən də erməni təcavüzü bizi olmazın müsibətlərə, dərdlərə düçar etmişdi.

Tez-tez Heydər Əliyevin qohumlarından onu xəbər alırdım. Deyirdilər ki, hər tərəfdən təzyiq var, oğlu İlhamı işdən çıxarıblar, özünü isə Azərbaycana qayıtmağa qoymurlar. Naxçıvanda danışırdılar ki, Heydər Əliyevi Qorbaçov ev dustağı edib. Bu sözü eşidəndə çox əsəbiləşirdim, kim Heydər Əliyevi ev dustağı etməyə cəsarət edər? Ona hələ 13 yaşında müəllimlərimiz "marşal", "general" deyirdilər. Onun qarşısında heç kəs dayana bilməz! Elə də oldu! 1990-cı ilin iyulunda bütün maneələri aradan qaldırdı, o boyda Moskvanı saya salmadı, Azərbaycana, Naxçıvana qayıtdı.

İnanın ki, əgər iyulda Heydər Əliyev Naxçıvana gəlməsəydi, avqust ayında bütün Naxçıvan aclığın, erməni təcavüzünün qarşısında məcburiyyət qarşısında qalıb İrana, Türkiyəyə gedəcəkdi. Ancaq Heydər Əliyevin elə quru nəfəsi bəs idi ki, naxçıvanlılar blokadaya, evdə aclıqdan ağlayan körpələrə baxmayaraq, yerlərindən tərpənməsinlər, sabaha ümidlə baxsınlar. Yalnız Heydər Əliyevin sayəsində Naxçıvan mövcudluğunu qorudu, insanları yaşadı. Təknədə çörək yox idi, ancaq hamı bilirdi ki, əgər Heydər Əliyev biznəndirsə, demək, yaşamağa, mübarizə aparmağa dəyər. Belə çətin günləri gördük, belə çətin günlərdən bizi xilas etdi Heydər Əliyev.

Həyat yoldaşım Naxçıvan Dövlət Universitetinin professoru Vəliyəddin Əliyev mütəmadi olaraq Heydər Əliyevlə görüşürdü. Heydər Əliyev ona dəfələrlə demişdi ki, "bacımı gətir, görüşək". Ancaq yoldaşım həmişə mənə deyirdi ki, o kişi o qədər işləyir ki, gecəsi-gündüzü yoxdur, sənlə görüşə nə qədər vaxt itirəcək. Mən isə ürəkdə bu sözlərlə razılaşmasam da, fikirləşirdim ki, əslində, düz söhbətdir, vaxt almaq olmaz.

Bir gün eşitdik ki, Heydər Əliyevi Bakıya çağırırlar. Bütün Naxçıvan yenə ayağa qalxdı. Düşünürdük ki, əgər onun qədrini Bakıda hakimiyyətdə olanlar bilmədilərsə, onun çıxışına belə Ali Sovetdə imkan yaratmadılarsa, biz də imkan vermərik ki, Heydər Əliyev həyatını təhlükəyə qoysun. Ancaq Heydər Əliyev də Heydər Əliyevdir... Nə vaxt məsuliyyətdən qaçdı, nə vaxt Azərbaycanı dar ayaqda qoydu ki?.. Heydər Əliyev necə ki, Naxçıvanı qorudu, xilas etdi, eləcə də bütün Azərbaycanı məhvdən qurtardı. Onun 10 illik fəaliyyətini sözlə qiymətləndirmək çox çətindir. Bircə onu deyim ki, nə uğur qazanmışıqsa, hamısına görə yalnız və yalnız Heydər Əliyevə borcluyuq.

2003-cü ilin aprel ayının 21-i idi. Televiziya qarşısında oturub Heydər Əliyevi seyr edirdim. Birdən həmin müdhiş səhnəni gördüm... Elə bil içimdən məni ildırım vurdu. Həm Heydər kimi bir dostumun ağır durumu məni için-için öldürürdü, həm də onun yıxılması məni yaman sarsıtmışdı. Axı o, heç vaxt, heç kimin qarşısında yenməyib...

Ancaq bu kişi Heydər Əliyevdi də, yenə səhnəyə qayıtdı, yenə general görkəmində hamıya sübut etdi ki, o - HEYDƏR ƏLİYEVDİR!!! Sevincdən o qədər ağladım, hönkürdüm ki...

Sonra Türkiyəyə, daha sonra Amerikaya, Klivlendə apardılar. Dəhşətli günlər idi, yalnız mən deyil, bütün Naxçıvan, Azərbaycan həyəcan içində idi, hamımız rəhbərimizdən xəbər gözləyirdik.

15 oktyabrda səhər übh tezdən səsverməyə getdim, İlham Əliyevə səs verdim. Çünki əziz qardaşımın, sevimli dostumun adına layiq oğuldur. Ancaq Zərqələm Əliyeva olduğumu bir anlığa unudaraq özümə sual verdim, İlham Əliyevə səs verməklə düz edirəmmi? Həmin dəqiqədə suala cavab tapdım: İlham Əliyev Heydər Əliyev kimi bir dahinin imtahanından keçib, əla qiymət alıb və Heydər Əliyev də xalqa müraciətində yazıb ki, "Ona özüm qədər inanıram!" Demək, biz də ona inanmalıyıq, ancaq inanmaq azdır, İlham Əliyevə kömək etməliyik, ona mane olanları susdurmalıyıq!"

❖ ❖ ❖

Zərqələm xanım Heydər Əliyevin yoxluğuna hələ də inanmır. O müdhiş 12 dekabr gecəsini isə gözyaşları içində xatırlayır. Televiziyanın matəm sədaları altında eşitdiyi bəd xəbərin təsirindən özündən gedib, gözünü ancaq səhərisi açıb. Ötən dövrdə elə bir saat olmayıb ki, Heydər Əliyevi xatırlamasın, onunla olan şəkillərə baxmasın. Deyir ki, Heydər Əliyevin yoxluğuna ona görə inanmıram ki, belə insan heç vaxt yox ola bilməz, o, Azərbaycan qədər əbədidir! Həm də Prezident İlham Əliyev hər siyasəti, qabiliyyəti, sözünün kəsəri, hərəkəti, hətta oturuşu-duruşu ilə də elə bil Heydər Əliyevdir! Demək, Heydər Əliyevin yoxluğundan danışmaq olmaz...

"...Fəxri xiyabana getdim, Heydər Əliyevin məzarı üstündə ağladım, hönkürdüm, ağı dedim. Ay Heydər, 68 il əvvəl məni sənə tapşırdılar, sağ ol, ay qardaş, məni etibarlı qorudun, arxam-dayağım oldun, dar günümdə dadıma çatdın... Sonra Naxçıvanı, Azərbaycanı qorudun. Ancaq biz səni qoruya bilmədik nadanlardan, rəzillərdən, amansız ölümdən... Bizi, məni bağışla... Əmanətindən - Azərbaycandan, oğlundan - İlhamdan arxayın ol. Səni qoruya bilməsək də, Azərbaycandan da, İlham Əliyevdən də muğayatıq, ay qardaş...

Allah sənə rəhmət eləsin, ay HEYDƏR..."

İxtiyar HÜSEYNLİ,
"Azərbaycan"
Bakı-Naxçıvan-Bakı

Məqalə 9 dekabr 2004-cü ildə "Azərbaycan" qəzetində dərc olunub. Zərqələm Əliyeva bir neçə il öncə Naxçıvan şəhərində vəfat edib.